

**Силабус навчальної дисципліни
«ГРУНТОЗНАВСТВО»**

Галузь знань: 09 Біологія

Спеціальність: 091 Біологія

Освітня програма: Біологія

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Курс: 1, 2

Семестр: 2, 3

Факультет	Природничо-географічний
Кафедра	Біології та методики її навчання
Викладач	ПІБ: Миколайко Валерій Павлович Посада: професор кафедри біології та методики її навчання E-mail: mikolaiko@i.ua ПІБ: Поліщук Тетяна Вікторівна Посада: доцент кафедри біології та методики її навчання E-mail: t.polishchuk@udpu.edu.ua
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	5/150
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма: лекції (32 год.), лабораторні (44 год.), самостійна робота (74 год.)
Політика дисципліни	Академічна доброчесність Передбачається, що здобувачі вищої освіти будуть додержуватися академічної доброчесності розуміючи наслідки її порушення, які визначаються Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Відвідування занять. Важливою складовою освітнього процесу є відвідування занять. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою курсу. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Креативна ініціатива здобувача вищої освіти. Підтримується.
Що будемо вивчати?	Формування у здобувачів вищої освіти системи знань про ґрунт, його склад, властивості, режими, принципи раціонального використання та збереження; взаємозв'язок ґрунту з іншими компонентами природного середовища, природні механізми процесів ґрунтоутворення, особливості зонального розміщення та характеристику основних типів ґрунтів.

Чому це треба вивчати?	Ознайомлення з процесами утворення та фізичними властивості основних ґрунтоутворюючих матеріалів, гірських порід; дослідження складу ґрунтів як багатокомпонентних систем, хімічних і фізико-хімічних явищ та процесів при взаємодії компонентів ґрунтів, фізичних, фізико-хімічних та фізико-механічних властивостей ґрунтів; вивчення нормативної та стандартизованої документації, яка регламентує методики вивчення властивостей та різноманітності ґрунтів; ознайомлення з технічними засобами і технологіями дослідження складу і властивостей ґрунтів у лабораторних та польових умовах; ознайомлення з основними принципами раціонального використання та збереження ґрунтів.
Яких результатів можна досягнути?	Застосовувати сучасні інформаційні технології, програмні засоби та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення професійної діяльності. Планувати, виконувати, аналізувати дані і презентувати результати експериментальних досліджень в галузі біології. Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання. Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей. Аргументувати вибір методів, алгоритмів планування та проведення польових, лабораторних, клініко-лабораторних досліджень, у т.ч. математичних методів та програмного забезпечення для проведення досліджень, обробки та представлення результатів. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на доброчесність, професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень. Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства.
Як можна використати набуті знання та уміння?	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. Здатність демонструвати базові теоретичні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей. Здатність досліджувати різні рівні організації живого, біологічні явища і процеси. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах. Усвідомлення необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколишнього середовища, раціонального природокористування.

Зміст дисципліни	Ґрунт, як природно-історичне тіло. Фактори та процеси ґрунтоутворення. Агрофізична характеристика та структура ґрунту. Родючість ґрунту, її види та фактори. Ґрунтовий розчин, кислотність і лужність ґрунту. Водні властивості ґрунту. Повітряний і тепловий режими ґрунту. Охорона ґрунтів. Генезис і еволюція ґрунтів, принципи класифікації ґрунтів. Закономірності географічного поширення ґрунтів. Ґрунти основних ґрунтово-кліматичних зон України.
Обов'язкові завдання	Виконання завдань лабораторного заняття, тестів, поточного та підсумкового контролю, написання та презентація індивідуального навчально-дослідного завдання.
Міждисциплінарні зв'язки	«Основи сільського господарства», «Ботаніка», «Фізіологія рослин» та ін.
Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	Бережняк М. Ф., Якубенко Б. Є., Чурілов А. М., Седзюк Р. В. Ґрунтознавство. Київ: Ліра-К, 2020. 610 с. Миколайко В. П., Миколайко І. І. Ґрунтознавство: Лабораторний практикум. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2014. 204 с. Лико Д. В., Лико С. М., Деркач О. А. Ґрунтознавство. Практикум: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2014. 234 с. Назаренко І. І., Польчина С. М., Нікорич В. А. Ґрунтознавство: підручник. Чернівці: Книги-XXI, 2008. 400 с. Панас Р. М. Ґрунтознавство: навчальний посібник. Львів: Новий світ-2000, 2011. 372 с. Гордієнко В. П., Недвига М. В., Осадчий О. С., Осінній М. Г. Основи ґрунтознавства і землеробства: підручник; за ред. В.П. Гордієнка. Київ, 2000. 390 с. Недвига М. В., Хомчак М. Ю., Осадчий О. С., Бойко Л. Д. Лабораторний і польовий практикум з ґрунтознавства. К.: Агропромвидав України, 1999. 240 с. Гудзь В. П., Лісовал А. П., Андрієнко В. О., Рибак М. Ф. Землеробство з основами ґрунтознавства і агрохімії: підручник; за ред. В. П. Гудзя. Друге видання, перероблене та доповнене. К.: Центр учбової літератури, 2007. 408 с.
Поточний контроль	Виконання завдань лабораторних занять, тестування, ІНДЗ. Види та критерії оцінювання відображені в робочій програмі з дисципліни.
Підсумковий контроль	Екзамен

Розробники

Валерій МИКОЛАЙКО

Тетяна ПОЛЩУК